

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 2015 r.

w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług²⁾

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób uwidaczniania cen towarów i usług, w tym cen jednostkowych towarów (usług);
- 2) wykaz towarów, w przypadku których nie jest wymagane uwidacznianie ceny jednostkowej towarów (usług).

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) towarze pakowanym – należy przez to rozumieć produkt w opakowaniu jednostkowym, którego ilość jest odmierzana poza miejscem sprzedaży detalicznej;
- 2) towarze sprzedawanym luzem - należy przez to rozumieć towar, który nie jest pakowany, lecz jest odmierzany w miejscu sprzedaży detalicznej;
- 3) towarze sprzedawanym na sztuki – należy przez to rozumieć towar, który jest odliczany przy sprzedaży w pojedynczych egzemplarzach oraz nie jest odmierzany według masy objętości, długości lub powierzchni.
- 4) wywieszce - należy przez to rozumieć etykietę, metkę, tabliczkę lub plakat; wywieszka może mieć formę wyświetlacza elektronicznego;
- 5) środka płynnym - należy przez to rozumieć środek płynny określony w pkt 5 Załącznika IX do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka na podstawie § 1 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. poz. 1252).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. Urz. WE L 80 z 18.03.1998, str. 27-31, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 32).

Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.Urz. UE L 304 z 22.11.2011 r., str. 18-63);

- 6) masie netto po odsączeniu - należy przez to rozumieć masę środka spożywczego w stanie stałym umieszczonego w środku płynnym;
- 7) towarze podobnym - należy przez to rozumieć towar o podobnych parametrach techniczno-użytkowych i o takim samym przeznaczeniu, posiadający zbliżoną wartość użytkową;
- 8) produkcie leczniczym – należy przez to rozumieć produkt, o którym mowa w art. 2 pkt 32 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 z późn.zm).

§ 3. 1. Cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy.

2. Cenę, cenę jednostkową oraz oznaczenie towaru, uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolucie;
- 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu;

§ 4. 1. Cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości;
- 2) kilogram lub tonę - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy;
- 3) metr - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według długości;
- 4) metr kwadratowy - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według powierzchni;
- 5) sztukę - dla towarów przeznaczonych do sprzedaży na sztuki.

2. W szczególnych przypadkach uzasadnionych rodzajem, przeznaczeniem lub zwyczajowo oferowaną ilością towarów przy uwidacznianiu cen jednostkowych dopuszcza się stosowanie dziesiętnych wielokrotności i podwielokrotności legalnych jednostek miar, innych niż określone w ust. 1.

3. W przypadku towaru pakowanego, oznaczonego liczbą sztuk dopuszcza się stosowanie przeliczenia na cenę jednostkową za sztukę lub za dziesiątą wielokrotność liczby sztuk.

§ 5. W przypadku towaru sprzedawanego luzem uwidacznia się cenę jednostkową oraz oznaczenie towaru.

§ 6. Cena jednostkowa pakowanego środka spożywczego w stanie stałym znajdującego się w środku płynnym dotyczy masy netto środka spożywczego po odsączeniu, oznaczonej na opakowaniu jednostkowym, jeżeli płyn ten lub mieszanka płynów stanowi jedynie dodatek do podstawowego składu tego środka spożywczego. W przypadku, gdy pakowany środek spożywczy był glazurowany, cena jednostkowa podawana jest w odniesieniu do masy netto z wyłączeniem glazury.

§ 7. Wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się do towarów:

- 1) których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży;
- 2) sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie w zestawach (kompletach);
- 3) nieżywnościowych, sprzedawanych ze względu na ich przeznaczenie lub właściwości wyłącznie w parach;
- 4) produktów leczniczych.

§ 8. 1. W cenniku uwidacznia się ceny towarów przeznaczonych do sprzedaży detalicznej umieszczonych w miejscu niedostępnym lub niewidocznym dla konsumentów.

2. Cenniki wywiesza się, wyklada lub udostępnia w inny sposób w miejscu sprzedaży towarów.

§ 9. 1. Przedsiębiorca prowadzący działalność usługową w zakresie gastronomii lub hotelarstwa uwidacznia ceny oferowanych potraw, wyrobów, noclegów, wyżywienia i innych oferowanych usług w cenniku.

2. Cennik, o którym mowa w ust.1 zawiera także aktualne informacje umożliwiające konsumentom identyfikację ceny z potrawą lub wyrobem, w szczególności pełną nazwę potrawy lub wyrobu, pod którą jest on sprzedawany oraz określenie ilości potrawy lub wyrobu, do których się odnosi.

3. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1:

- 1) zapewnia konsumentom wystarczającą ilość cenników oferowanych potraw, wyrobów i napojów oraz udostępnia je przed przyjęciem zamówienia;
- 2) wywiesza cenniki w miejscu ogólnodostępnym wewnątrz lub na zewnątrz lokalu gastronomicznego, w pobliżu drzwi wejściowych;
- 3) wyklada lub wywiesza w każdym pokoju hotelowym katalog zawierający ceny noclegu, wyżywienia lub innych oferowanych usług;

4) wykląda lub wywiesza w miejscu przeznaczonym do odbywania rozmów telefonicznych cennik, zawierający cenę za jeden impuls telefoniczny i inne opłaty za usługi dodatkowe, związane z łączeniem rozmowy.

§ 10. 1. Ceny za usługi podaje się wraz z dokładnym określeniem rodzaju i zakresu usługi. Jeżeli jest to zgodne z praktyką obrotu, ze względu na rodzaj świadczonej usługi, zamiast cen za usługę można podawać cenę jednostkową.

2. Przy uwidacznianiu cen za usługi mogą być podawane stawki godzinowe, stawki procentowe, ceny za kilometr i inne stawki przeliczeniowe, które powinny zawierać wszystkie elementy składowe ceny.

3. Ceny za przejazd od lub do odbiorcy usługi zestawia się i wycenia, niezależnie od wyceny usługi.

4. W przypadku, gdy cena za wykonanie usługi nie obejmuje wartości materiałów i towarów niezbędnych do jej realizacji, jednoznacznie informuje się o tym konsumenta.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się również do ofert i kosztorysów.

§ 11. 1. W miejscu świadczenia usług udostępnia się cennik w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów.

2. W przypadku świadczenia usług wyłącznie u konsumenta cennik przedstawia się konsumentowi w formie pisemnej lub elektronicznej przed wykonaniem usługi.

§ 12. 1. Na stacjach benzynowych ceny paliw uwidacznia się w taki sposób, aby były one czytelne dla kierowców pojazdów zbliżających się do stacji, poruszających się po drogach publicznych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorcy wynajmującego lub ochraniającego garaże, zadaszone wiaty oraz miejsca parkingowe albo przyjmującego na przechowanie pojazdy samochodowe.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie 1 stycznia 2016 r.³⁾

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży, które traci moc z dniem 31 grudnia 2015 r., na podstawie art. 25 ustawy z dnia 10 lipca 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915).

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

Wydanie rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług wynika z delegacji ustawowej określonej w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915) zwanej dalej „ustawą”.

Obecnie zasady uwidaczniania cen towarów i usług określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. Nr 99, poz. 894, z późn. zm.), wydane na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. z 2013 r. poz. 385), która straciła moc w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 maja 2014 r.

Potrzeba wydania nowego aktu w tym zakresie wynika z art. 25 ustawy zgodnie, z którym dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2001 r. o cenach zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2015 r.

Niniejszy projekt rozporządzenia dokonuje wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. Urz. WE L 80 z 18.03.1998 r., str. 27-31, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 32).

Celem rozporządzenia jest określenie sposobu uwidaczniania ceny sprzedaży oraz ceny za jednostkę miary towarów oferowanych konsumentom w celu lepszego ich informowania oraz ułatwienia porównywania cen jak również określenie wykazu towarów, w przypadku których nie jest wymagane uwidacznianie ceny jednostkowej.

W konsekwencji rozwiązań przewidzianych w art. 3 ww. ustawy modyfikacji uległy obowiązki informacyjne w zakresie cen towarów i usług, poprzez odstąpienie od utrzymywania dotychczasowego rozróżnienia pomiędzy „oznaczaniem” towaru ceną a „uwidacznianiem” cen. Spowodowało to odstąpienie od obligatoryjnego metkowania towaru i porzeczano na uwidacznianiu cen.

Rozwiązanie takie nie będzie powodowało nadmiernych obciążeń dla przedsiębiorców z jednej strony (zwłaszcza dla mikroprzedsiębiorców), z drugiej zaś będzie zapewniało konsumentom łatwo dostrzegalną, czytelną, prostą i niebudzącą wątpliwości (jednoznaczną)

informację o cenach towarów i usług, a przez to ochronę ich uzasadnionych interesów ekonomicznych. Należy podkreślić, że dyrektywa 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom nie nakłada na przedsiębiorców obowiązku oznaczania ceną towaru, rozumianego jako obowiązek bezpośredniego naniesienia ceny na towarze albo na opakowaniu jednostkowym tego towaru.

Dotychczasowy sposób informowania o cenach, tj. naklejanie cen na poszczególne towary albo na jednostkowe opakowania, w których te towary zostały umieszczone (tzw. metkowanie towaru) powoduje większe zaangażowanie personelu i w konsekwencji wzrost cen towarów - co jest oczywistą konsekwencją wykonywania dodatkowych czynności wymagających dużego nakładu pracy.

Przy indywidualnym oznaczeniu ceną znacznej ilości towarów oferowanych do sprzedaży (zmiana cen może okresowo dotyczyć nawet kilkuset asortymentów na poszczególnych stoiskach branżowych) wzrasta ryzyko pomyłek. Indywidualne oznaczanie ceną jest również bardzo uciążliwe dla mikroprzedsiębiorców, którzy nie dysponują odpowiednimi systemami umożliwiającymi oznaczanie towarów np. kodami kreskowymi.

W projektowanej regulacji odstąpiono od obowiązku uwidaczniania przyczyny obniżki ceny (wymóg ten wynika obecnie z art.4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług). W świetle uzasadnionej opinii Komisji Europejskiej z dnia 19 czerwca 2015 r. nr 2013/2248 przepis nakładający taki obowiązek na przedsiębiorców jest niezgodny z dyrektywą 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorców wobec konsumentów na rynku wewnętrznym. Komisja wskazała, że dyrektywa 2005/29/WE nie nakłada wyraźnie na przedsiębiorców wymogu uwidaczniania dotychczasowej ceny w trakcie przeceny ani podawania obniżonej lub podwyższonej ceny bądź przyczyn takiej obniżki. Komisja stwierdziła, że z uwagi na pełną harmonizację przewidzianą w powyższej dyrektywie państwa członkowskie nie mogą utrzymywać bardziej restrykcyjnych przepisów w dziedzinie objętej harmonizacją. Mając na względzie powyższe niniejszy projekt nie zawiera kwestionowanego przepisu. W celu osiągnięcia zgodności polskich przepisów z ww. dyrektywą dokonana zostanie zmiana legislacyjna w ustawie z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (w art. 4 ust.1 wykreślone zostanie zdanie drugie o treści: „W przypadku obniżki ceny uwidaczniania się także informację o przyczynie wprowadzenia obniżki”).

Zgodnie z informacją Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zmiany przepisów ww. ustawy zostaną uwzględnione w projekcie ustawy o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich opracowanym na podstawie założeń (nr wykazu prac legislacyjnych ZC39), przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 31 marca 2015 r.

Projekt rozporządzenia stanowi, że cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy. Zarówno cenę jak i cenę jednostkową oraz oznaczenie towaru uwidacznia się w szczególności: na wywieszkach, w cenniku, w katalogu, na obwolucie lub też w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu. Wybór nośnika na którym zostanie uwidoczniła cena uzależniony jest od właściwości towaru, bądź specyfiki świadczonej usługi.

Odrębną grupę przepisów stanowią regulacje dotyczące cen jednostkowych (§ 4 - 7 projektu rozporządzenia). W zakresie regulacji określono jednostki miar, których dotyczą ceny jednostkowe oraz zaproponowano, aby na towarach sprzedawanych luzem uwidaczniano informacje o cenie jednostkowej oferowanego towaru, a w przypadku pakowanego środka spożywczego w stanie stałym znajdującego się w środku płynnym, cena jednostkowa dotyczy masy tego środka po odsączeniu. W związku z tym wymogiem w § 2 projektowanego aktu zamieszczono definicję środka płynnego oraz masy netto po odsączeniu.

W § 7 zamieszczony został katalog (wykaz) rodzajów towarów, co do których nie stosuje się obowiązku uwidaczniania cen jednostkowych. Rozwiązanie takie mieści się w zakresie dyspozycji art. 5 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom, zgodnie z którym Państwa Członkowskie mogą zaniechać obowiązku podawania ceny jednostkowej produktów, w przypadku których podawanie ceny jednostkowej nie byłoby przydatne ze względu na rodzaj produktu lub przeznaczenie, lub też mogłoby wprowadzić w błąd.

Wykaz obejmuje towary, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży. Obejmuje także towary sprzedawane ze względu na ich przeznaczenie w zestawach, kompletach (np. garnki, zastawa stołowa, klucze) oraz towary nieżywnościowe, które sprzedawane są ze względu na ich przeznaczenie lub właściwości wyłącznie w parach (np. buty, rękawiczki, narty itp.).

Ponadto wykaz obejmuje zwolnieniem z obowiązku uwidaczniania ceny jednostkowej produkty lecznicze. W przypadku specyficznego asortymentu, jaki stanowią produkty lecznicze podstawowe znaczenie ma substancja czynna, której ilość określa się poprzez wskazanie jej zawartości w określonej ilości (masie, objętości) gotowego produktu. Gramatury, możliwe wielkości, wzajemne proporcje są w tym względzie zróżnicowane, co przy założeniu obowiązku uwidaczniania cen jednostkowych powodowałoby, że nawet przy leku o tej samej nazwie handlowej, należałoby wskazywać różne ceny jednostkowe z powodu różnych postaci farmaceutycznych. W przypadku tych produktów najbardziej miarodajną dla konsumenta (pacjenta) jest cena leku odniesiona nie do masy, czy objętości, lecz do samego opakowania, stanowiącego pewną zamkniętą integralną całość terapeutyczną. Uwidacznianie ceny jednostkowej w odniesieniu do produktów leczniczych nie służyłoby porównywaniu cen, a mogłoby skutkować po stronie kupującego zatraceniem miarodajności informacji zawartej w tak określonej cenie. W przypadku powyższych produktów wyłącznie cena za opakowanie może zostać uznana za reprezentatywną.

Do dnia wejścia w życie projektowanych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 ust. 2 ww. ustawy obowiązują dotychczasowe przepisy wykonawcze określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. Nr 99, poz. 894, z późn. zm.).

Termin wejścia w życie projektu rozporządzenia, tj. 1 stycznia 2016 r., został ustalony zgodnie z § 1 ust. 1 uchwały Nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w trybie przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Z chwilą przekazania do uzgodnień międzyresortowych projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingowej w procesie stosowania prawa (Dz. U. Nr 169, poz.

1414, z późn.zm.) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.